

Årsplan

2023-2024

Hundsund barnehage

Bærumsbarnehagen

Innhold

Innledning	2
Årsplan	2
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	2
Bærumsbarnehagen	2
Presentasjon av barnehagen	2
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	3
Barnehagens pedagogiske arbeid	4
Barnehagens verdigrunnlag	4
Barn og barndom	4
Demokrati	4
Mangfold og gjensidig respekt	4
Likestilling og likeverd	5
Bærekraftig utvikling	5
Livsmestring og helse	5
Barnehagens formål og innhold	6
Omsorg	6
Lek	6
Danning	7
Læring	7
Vennskap og fellesskap	7
Kommunikasjon og språk	8
Barnas medvirkning	8
Samarbeid mellom hjem og barnehage	8
Overganger	9
Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning	9
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	9
Fra barnehage til skole	9
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	10
Planlegging	10
Vurdering	10
Dokumentasjon	10
Barnehagens arbeidsmåter	10
Progresjon	11
Barnehagens digitale praksis	14
Barnehagens fagområder	14
Kommunikasjon, språk og tekst	14
Kropp, bevegelse, mat og helse	14
Kunst, kultur og kreativitet	14
Natur, miljø og teknologi	15
Antall, rom og form	15
Etikk, religion og filosofi	15
Nærmiljø og samfunn	15
Årshjul med temaplan	16
Kompetanseplan	16
Tett På - kvalitet i Bærumsbarnehagen	17
Tverrfaglig samarbeid	18

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for Bærumsbarnehagen, [Barnehagemelding 2015-2025](#).

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i Bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk** og **god helse** er spesielle faglige satsingsområder.

Med utgangspunkt i Rammeplan for barnehagen, Barnehagemelding 2015 – 2025 og Kommuneplan 2017 - 2035 har Hovedutvalget for barn og unge vedtatt en ny [kvalitetsplan](#) for bærumsbarnehagen; Lek og læring – rammeverk for kvalitet i bærumsbarnehagen. Satsingen gjelder fra 2019 og de prioriterte satsingsområdene er **kommunikasjon og språk, livsmestring og digital barnehage**. Kvalitetsplanen for barnehagen sees i sammenheng med kvalitetsplanen for skolen, Bedre læring – rammeverk for kvalitet i bærumsskolen, og skal bidra til et helhetlig opplæringsløp.

Presentasjon av barnehagen

Hundsund barnehage åpnet i august 2008. Den ligger i et flott nærmiljø med skog, strand, parker og gangveier rett i nærheten. Vi benytter ofte de fine omgivelsene til turer og naturopplevelser både sommer og vinter. Vi bruker fotballbanen så ofte vi kan. I tillegg har vi mulighet for å benytte skøytebanen og idrettshallen.

Barna er tilknyttet faste avdelinger der de har sine voksne primærkontakter. Primærkontaktene har spesielt ansvar for sine barn, både ute og inne.

Pr.1.august 2023 har vi 109 barn i alderen 1-5 år.

Vår visjon/våre satsningsområder er:

Læring gjennom språk og bevegelse. Sosial kompetanse.

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Vi har gjennomført ståstedsanalysen, og hele personalgruppa har vært med og reflektert over hvordan bli bedre på områder som vi skåret dårlig på. Denne evalueringen og refleksjonen har vi gjort et par ganger for å komme ned på det nivået som er praktisk gjennomførbart i arbeidet med barna. Dette blir synliggjort i temaplanen.

Brukerundersøkelsen er gjennomført, og diskutert på personalmøter. Noen områder var sammenfallende med ståstedsanalysen når det gjaldt ting vi kunne gjøre bedre i barnehagen.

Hver måned sender vi ut månedsplan til foreldrene. Hver uke sender vi ut et ukebrev der vi dokumenterer hva vi har gjort, om hvordan prosessen har vært og barnas tanker om aktivitetene.

Hver vår vurderer vi eksisterende temaplan, og vurderingene vi gjør danner grunnlaget for det pedagogiske arbeidet påfølgende år.

Hver avdeling gjør fortløpende evalueringer av aktiviteter, månedsplaner og arbeidet vårt opp mot Rammeplanen, årsplanen og progresjonsplanen.

Vi jobber med «Tett På – kvalitet i Bærumsbarnehagen». Det er et helhetlig system utarbeidet for å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagene i Bærum kommune. Der bruker vi blant annet verktøyet CLASS (CLassroom Assesment Scoring System) for å måle og forbedre kvaliteten. Alle avdelinger blir observert og får tilbakemelding to ganger i året. Les mer om «Tett På» og CLASS på side 17.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.

Barna skal få oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagens oppdragelse har som mål at barna skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ, og egen personlige og kulturelle identitet.

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og med voksne. Den gjenspeiles i barns evne til å ta initiativ og til å opprettholde vennskap. Forståelse av sosiale forhold og prosesser, og mestring av sosiale ferdigheter krever erfaring og deltakelse i fellesskapet. Dette skjer i alle situasjoner i løpet av dagen, og alle barn må få varierte samspillserfaringer. Barnehagens hverdag bør være preget av gode følelsesmessige opplevelser. Glede, humor og estetiske opplevelser må være kjennetegn ved barns tilværelse i barnehagen. I omsorg, lek og læring vil barns sosiale kompetanse både bli uttrykt og bekreftet ved at de viser evne til å leve seg inn i andres situasjon, og vise medfølelse

Barn kan tidlig vise at de bryr seg om hverandre, løse konflikter og ta andres perspektiv. De kan ta hensyn og vise omsorg. Dette skjer både gjennom kroppslige og språklige handlinger. Barna må få trening i å medvirke til positive former for samhandling. Opplevelse av egenverd og mestring, lek med jevnaldrende og tilhørighet i et positivt fellesskap skal prege barnehagen.

Når barna blir eldre og skal begynne i 2. etasje, legger vi vekt på at barna skal komme på besøk på avdelingene der de skal begynne når nytt barnehageår starter. Der blir de da kjent med barn og voksne som skal være sammen med dem når nytt barnehageår starter i august.

Demokrati

Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter.

Barnehagen jobber for å ta barnas uttrykk på alvor og å gi de mulighet til å påvirke sin egen hverdag. Vi skal lytte til hvert enkelt barn og alles mening er like mye verdt.

Vi skal oppfordre og hjelpe barna til å ta valg og til å stå for det valget de har tatt. Vi skal hjelpe barna til å bli selvstendige individer.

Mangfold og gjensidig respekt

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på.

Barnehagen bygger på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, og trivsel i lek og læring. Barna skal møtes med tillit og respekt. Og barndommens egenverdi skal anerkjennes. Vi skal være et utfordrende, og trygt sted, for fellesskap og vennskap, og samtidig skal vi vise evne og vilje til samspill gjennom nærhet, respekt og tilstedeværelse.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

Det handler ikke om at gutter og jenter skal gjøres like, men ha like muligheter og samme verdi.

Likestilling/likeverd er å gi alle barn like muligheter ut fra egne forutsetninger. Dette arbeidet gjenspeiles i det pedagogiske arbeidet i barnehagen:

Vi har som mål å gi alle barna, uansett kjønn og etnisitet like muligheter til å bli sett og hørt i for eksempel samling. Jentene skal ikke sitte mellom to gutter for å være en buffer, og forhindre uro. Gutter kan også like rosa klær, og jenter kan like å leke med biler.

Vi jobber for å skape et miljø i barnehagen hvor ulikheter ses på som en berikelse.

Bærekraftig utvikling

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.

Vi er mye ute med barna og vi er så heldige å ha en liten skog rett utenfor gjerdet.

I barnehagen lærer barna å ta vare på den fine naturen rundt oss.

Vi kildesorterer sammen med barna og prøver så langt vi kan å gjenbruke leker, kartonger, yoghurtbegre og mer, for å redusere avfallet vårt.

Hundsund barnehages miljøregler:

- vi plukker søppel på tur og tar vare på naturen vår
- vi gjenbraker leker og møbler, og finner nye bruksområder
- vi kildesorterer

Vi er Grønt flagg-barnehage!

Bærum - en klimakløk kommune

Livsmestring og helse

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

For å sikre at vi møter barna på den beste måten må vi ha et felles mål. Dette er ikke et mål vi kan bli ferdig med, men et mål som krever at vi gir nye tilbud, og har en progresjon ettersom barna vokser og utvikler seg. Vi har en egen progresjonsplan som vi bruker i dette arbeidet, og i barnehagens innhold og arbeidsmåter generelt.

Målet er: «**Alle barn skal oppleve å bli sett og få delta i hverdagens store og små aktiviteter**».

Å oppleve å bli sett og godtatt som den man er, skaper trygghet. For noen kan det å bli sett være at vi bygger videre på deres ideer i leken. For andre kan det være å få sitte på et fang og snakke og fortelle. Andre igjen trenger en voksen som forstår når de trenger hjelp til å komme inn i leken.

Noen felles tiltak for å nå målet:

Vi bruker vår kunnskap om hva det vil si å oppleve seg sett. Hele personalet kurses i «Tett På» og alle pedagoger sertifiseres som observatører i CLASS. Vi observerer hverandre og gir tilbakemeldinger. Denne kunnskapen skal hjelpe personalet til å sikre at alle barna opplever dette daglig hos oss. Personalet observerer barna og leken. Disse observasjonene blir tatt opp og drøftet på avdelingsmøter og pedagogisk ledermøter. Dersom det er noe vi ønsker å ta opp med foreldrene, gjør vi det raskt.

Flere ganger i uken deles barna inn i mindre grupper. På den måten kan vi forsikre oss om at alle opplever kontakt, og blir sett og hørt av de voksne. Barna skal få klare mest mulig selv. Personalet setter av tid slik at barna får prøve seg på å mestre det å kle på seg og å ta av yttertøyet når de har vært ute. Her er det viktig å samarbeide med foreldrene, slik at vi får barn som tenker og opplever «jeg kan!»

Vi legger til rette for inkluderende lek. Hvis vi opplever at et barn er mye alene, vil vi hjelpe det med å komme inn i leken, veilede barnet om hvordan det selv kan be om å få være med, og hvordan barn kan ha rett til å få leke i fred noen ganger.

«Det du legger inn av omsorg, trøst, ømhet, glede og latter kommer ut igjen som psykisk helse og mestring hos barn».

Barns seksualitet og forebygging av vold og seksuelle overgrep mot barn.

Vi jobber for at alle barn skal ha et sunt forhold til kroppen sin.

Vi jobber for at alle barn skal kjenne sine rettigheter og sette grenser for sin egen kropp.

Vi skal lære om følelser, kroppen, forskjeller og likheter, kjønnsidentitet, reproduksjon og verdier og holdninger til kroppen og andre mennesker.

Vi følger Bærum kommunes [handlingsplan for forebygging av vold, seksuelle krenkelser og overgrep mot barn og unge](#).

«Å ha en sunn seksuell helse forebygger seksuelle overgrep, derfor skal barn og unge lære og få tematisert gjennom sin barnehage- og skolegang.»

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Omsorg

Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling. Vi skal vise omsorg for hverandre gjennom hele barnehagedagen. Vi jobber for å ha et positivt klima med sensitive voksne som evner å ta barnas perspektiv. Dette gjør vi bl.a. gjennom lek og læring, i stell, måltider og påkledning. Omsorg er nært knyttet til oppdragelse, helse og trygghet, og er samtidig en viktig forutsetning for barns utvikling og læring. Vi skal gi barna muligheter til å gi hverandre og ta imot omsorg. Dette er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Barnehagedagen skal gi rom for undring sammen med interesserte voksne, og noe av det viktigste vi kan formidle til barna er sosiale ferdigheter. Vi arbeider systematisk for å tilrettelegge for god omsorg, bl.a. med å tilpasse dagsrytmen til barnas alder, bli godt kjent med hvert enkelt barn, og ta individuelle hensyn ut ifra dette. Vi bestreber oss også på å ha en god balanse mellom aktivitet og hvile. Aller viktigst er personalets bevissthet om sin rolle som gode omsorgspersoner.

For at de yngste barna i barnehagen skal få en god utvikling, er de helt avhengig av å knytte gode relasjoner til de voksne i barnehagen.

Lek

Aktivitetene i barnehagen skal først og fremst bygge på barnas lek. Gjennom leken dannes vennskap og sosial kompetanse. Der forsker og prøver barna seg på ulike utfordringer som danner forståelse av hvordan alt henger sammen. Vi ønsker at leken skal ha en framtrædende plass i barnas liv i barnehagen, og ser på leken som en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom. Gjennom lek

utvikler barna sosial kompetanse, språk, vennskap og trygghet. Dette er grunnlaget for læring og utvikling. Vi ønsker å gi tid og rom for lek ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i leken. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst. Og i tillegg gi utfordringer med utgangspunkt i barnas interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Læring er nært knyttet sammen med lek, oppdragelse og omsorg. De eldste barna i barnehagen er mye i «Skævven», skogen «vår» som ligger rett utenfor gjerdet. Der har vi grillhytte, bål plass og en fin trehytte. Her er de voksne tilgjengelige og har oversikten, men barna styrer leken selv i stor grad. Når de får mulighet til å holde på med egne aktiviteter i skogen, kan de også i stor grad styre sin egen dag og sin egen lek. Gjennom egenstyrt og spontan lek får barn en tettere og mer sanselig og emosjonell kontakt med naturen.

Danning

Dialogen er viktig i dannelsingsprosessene. Danning er at jeg`et skal flettes sammen med de andre i verden. Reflektere over kunnskapen og forstå seg selv i lys av andre. Danning er en livslang læringsprosess, og i barnehagen får barna kjennskap til danning gjennom omsorg, lek og læring. Forutsetningen for danning er samhandling med barn og voksne. Viktig at vi som barnehage legger til rette for danning av mennesker i en enorm viktig fase av livet deres. Barnehagen vil danne mennesker til både å ha respekt for seg selv, og ta hensyn til andre, samfunnet og naturen.

Personalet må se seg selv med en annens blick en gang iblant. Se at alle uansett alder eller «tittel» har like stor verdi. Vi kan lære noe av alle. Danning og holdning henger sammen. Dette er noe som utvikles og ligger dypt i personligheten som styrer valg og handlinger.

Læring

Barnehagen skal legge til rette for læring og utvikling. Vi skal gi barna grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Vi skal støtte barns nysgjerrighet, vitebegjær og kreativitet, og gi utfordring i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Det er også veldig viktig å undre seg sammen med barna i lek og oppdagelser. Og det er ikke bestandig at vi trenger å ha et svar, men filosofere litt om det som opptar barnet. Og kanskje går det an å finne svaret ved å google eller se i en bok. Noen ganger kan spørsmålet forbli ubesvart en stund, og si at vi skal undersøke og komme tilbake til. Barn lærer gjennom alt det de opplever og erfarer på alle områder. Læring er nært knyttet sammen med lek, oppdragelse og omsorg. Det handler og mye om hvordan vi voksne får barna interesserte og engasjerte i ulike aktiviteter, og at vi lar barna resonnerende, analysere, utforske og finne løsninger. Dette er sentralt i barns kognitive utvikling.

Vennskap og fellesskap

Vennskap handler om å respektere hverandre: Jeg er meg, og du er deg. Venner anerkjenner hverandre. Og når de leker er alle med og bestemmer. De bytter på å bestemme, og kommer til enighet. Men venner kommer ikke av seg selv.

Det forutsetter at barna har en sosial kompetanse på hvordan de kommer i kontakt med andre, at de kan lytte og vise empati- og ikke minst respektere hverandre.

De voksne i barnehagen må hele tiden ha et våkent øye for vennskap, og bistå barn som ikke helt har tilegnet seg ferdighetene som skal til for å danne dette viktige vennskapet. I barnehagen er barns vennskap de voksnes ansvar, og vi må ha som mål at barn har det viktigste av det viktige- nemlig en venn. Det optimale vil være at ethvert barn i barnehagen kan møte andre barn og si: «Du er vennen min du!»

Kommunikasjon og språk

Barnehagen er et sted hvor barn og voksne snakker og kommuniserer sammen gjennom hele dagen i alle situasjoner. Vi jobber alltid for at det skal være kvalitet i måten vi voksne snakker med barna på. Kommunikasjonen skal være preget av respekt, tålmodighet og ha fokus god språkstimulering. Vi snakker mye, stiller åpne spørsmål, repeterer og utvider. Barns språkutvikling har stor betydning for alle andre deler av et barns utvikling.

Vi anerkjenner at barn har forskjellige måter å kommunisere på og jobber kontinuerlig med å hjelpe barn til å uttrykke seg. Ser vi barn som strever med språket, tar vi raskt affære og henter inn andre instanser om vi må, i tett dialog med foreldrene. Ved å dele barna inn i små grupper i løpet av dagen, sikrer vi at alle barna blir sett og hørt.

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Synet på barn og barneoppdragelse har gjennomgått store endringer de senere årene. Tidligere så man nærmest på barn som objekter som skulle påvirkes og formes. I dag ønsker vi å møte barn som subjekter og aktive medspillere fra fødselen av. Det forutsetter at de voksne har respekt for barns ønsker og meninger. Trygghet og god selvfølelse skapes i relasjoner preget av likeverdighet.

Barn har krav på å bli hørt og ha innflytelse på saker som vedrører dem. De har også rett til å ha egne tanker og følelser.

Barna skal ha mulighet til å innvirke på barnehagens planer. Dette gjør vi dels ved å spørre hva barna har lyst til, observere og følge med på barnets kroppslige uttrykk. Innenfor prosjektperioder i temaplanen gir vi rom for barns medvirkning. Da får barna være med på å bestemme hva som skal være innholdet i perioder. Vi tar barna med på evalueringen for å oppmuntre og legge til rette for at de skal ønske å uttrykke sine tanker og meninger.

Barna skal bli sett og hørt for på den måte å øke selvfølelsen og mestingsfølelsen. Hvordan barns rett til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barnets alder og modenhet

Ansvar for det som skjer i barnehagen ligger alltid hos de voksne. Barna trenger trygge og forutsigbare voksne som kan være deres støttespillere i barnehagen. Rammeplanen for barnehagen slår fast at *«barn skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.»*

Barns medvirkning er ikke en teknikk eller metode, men en holdning og væremåte hos voksne.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

Det er helt avgjørende at det er et godt samarbeid mellom foreldrene og barnehagen. Vi ønsker en åpen dialog og at foreldrene er trygge på at de kan ta opp ting med oss.

Foreldresamtaler tilbys i utgangspunktet to ganger i året, men vi legger til rette for flere samtaler ved behov. Både foreldre og vi kan ta initiativ til samtaler. Styrer og avdelingsleder er også tilgjengelige for spørsmål og samtaler.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi legger til rette for individuelle tilpasninger i tilvenningen. Noen barn ønsker at foreldrene skal gå med en gang, andre barn trenger to uker med korte dager. De fleste trenger tre til fem dager. Det viktigste i tilvenningen er at foreldrene blir godt kjent med barnehagen og at vi blir godt kjent med barnet. Vi må snakke sammen og utveksle viktig informasjon.

Når barnet starter i barnehagen, tilbyr vi en oppstartssamtale etter kort tid.

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.

Foreldrene får god informasjon om våren om hvilken avdeling barnet skal begynne på til høsten. Barna går mye på besøk til den nye avdelingen og vi legger til rette for lekegrupper med de nye voksne. Skal barn begynne i en annen barnehage, sender vi overgangsskjema.

Fra barnehage til skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

Barnehagen skal i samarbeid med skolen legge til rette for barnets overgang fra barnehage til 1. klasse og evt. skolefritidsordning (SFO). Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem.

I Hundsunnd barnehage har vi søkelys på å skape positive forventninger til det å begynne på skolen.

Fokusområdene er: Sosial mestring, matematisk mestring, språklig mestring og selvstendighet. Trafikksikker barnehage. Gryende forståelse for hvordan vi kan løse dagens miljøutfordringer.

Skolestarterne skal jobbe med:

- Konsentrasjonstrening
- Selvstendighet og mestring
- Lære barna å gi og ta mot beskjeder, og utføre disse
- Turer i nærmiljøet med trafikkregler
- Samarbeid med barnehager og skoler i nærmiljøet.

Barnehagens tradisjoner i forbindelse med førskolegruppen:

- Luciatog på bedrifter på Fornebu
- Skiskole
- Svømmekurs (hvis vi kommer med)
- Treff med førskolebarn fra barnehager og skoler i nærmiljøet.
- Overnatting i barnehagen
- En hovedtur på våren. Denne turen er ikke fastsatt år for år, men går dit barnas interesse fører oss.
- Sommeravslutning med høytidelig seremoni

I april skal overgangsskjemaet til skole skrives. Pedagogisk leder fyller ut overgangsskjemaet og foreldrene skriver under på skjemaet før det sendes til skolen i mai. Noen ganger er det riktig å ha overføringsmøte med skolen. Dette avtales i hvert enkelt tilfelle, i samarbeid med foreldrene.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Planlegging gir grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen. Planleggingen er utgangspunkt for refleksjon og utvikling av barnehagens pedagogiske praksis. Planleggingen er med utgangspunkt i kunnskap om barns trivsel og utvikling, og den baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre.

Våre planer styres av Lov om barnehager, Rammeplan for barnehager, vår årsplan og progresjonsplan og diverse prosjekter vi er med på (Grønt flagg, Tett På – kvalitet i Bærumsbarnehagen osv.). Vi lager en temaplan hvert år som gjelder for hele året og som er lik for hele barnehagen. Hver avdeling lager så sin egen månedsplan ut ifra styringsdokumentene. Det skal være rom for barns medvirkning og for at planen speiler det barna er opptatte av.

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Det blir gjort kontinuerlig vurderinger gjennom hele året på avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og planleggingsdager. Alle i personalgruppa har et ansvar for å delta aktivt i vurderingen. Vi ønsker at foreldrene skal delta aktivt i vurderingen av barnehagens planer og innhold. Brukerundersøkelser og ståstedsanalyse blir gjennomført jevnlig.

Foruten dette er foreldresamtaler og foreldremøter, møter i samarbeidsutvalget (SU) et godt utgangspunkt for å få foreldre engasjert i vurderingsarbeidet.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagens dokumentasjon gir foreldrene, lokalmiljøet og kommunene som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen.

Hver uke sender hver avdeling ut et ukebrev hvor det skrives litt om hva avdelingen har gjort og noen bilder som viser hva barna har vært med på.

På hver avdeling vil det også henges opp ting som barna har laget.

Alle barn som begynner i Hundsund barnehage får en perm hvor vi setter inn bilder og ting som barna har laget. Permen følger barnet fra de starter til de slutter i barnehagen.

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og dannelse og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert.

Vi har laget en temaplan som viser våre arbeidsmåter, se temaplan etter Barnehagens fagområder.

Progresjon

Barnehagen har laget en progresjonsplan, og vi har valgt å bruke Trappemodellen for å vise progresjonen i arbeidet med fagområdene. På den måten vil det tydelig komme frem hva vi legger vekt på når barna er 1-2 år, 3-4 år og 5-6 år.

PROGRESJON I FAGOMRÅDENE

Rammeplanen sier at progresjon skal tydeliggjøres og dokumenteres i barnehagen. Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene.

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger.

Progresjonsplanen er en langtidsplan som sikrer utvikling og sammenheng i barns læring og opplevelser gjennom hele barnehageoppholdet.

FAGOMRÅDE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
<p>KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST</p> <p><i>Mål: Alle barn skal sikres god språklig utvikling gjennom å samtale om opplevelser, tanker og følelser.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på å forstå enkle beskjeder. • Vi øver på å forstå enkle begreper; motsetninger og preposisjoner. • Vi øver på navn på barna og de voksne på basen. • Vi bruker enkle sanger, regler, bøker og fortellinger. • Vi leser hver dag for enkeltbarn eller gruppen. • Vi snakker om det vi ser og gjør sammen med barna. • Vi leker med lyder. • Vi øver på å sette ord på følelser. • Vi bruker konkrete når vi forteller. • Bøker tilpasset alder, tema og interesser er alltid tilgjengelig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på å ta imot og følge beskjeder. • Vi øver på å kategorisere begreper. • Vi bruker språket til å forklare ting som har skjedd i ulike situasjoner. • Vi synger litt lengre sanger. • Vi øver på å kjenne igjen navnet vårt skriftlig. • Vi øver på å følge med i historier. • Vi spiller spill. • Bøker tilpasset alder, tema og interesser er alltid tilgjengelig. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på å ta imot og følge flere beskjeder. • Vi øver på å gjenfortelle historier. • Vi øver på å følge med i bøker uten bilder. • Vi leker med språket og leter etter rimord og synonymer. • Vi forteller vitser og øver på å forstå humor. • Vi øver på å ta ordet og gi uttrykk for våre meninger. • Vi bruker Språksprell, Snakkepakken og andre språkstimulerende opplegg. • Vi spiller spill. • Bøker tilpasset alder, tema og interesser er alltid tilgjengelig.

FAGOMRÅDE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
<p>KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE</p> <p><i>Mål: Barna skal utvikle en positiv selvoppfatning gjennom kroppslig mestring, og få gode erfaringer med sunt kosthold og uteliv til ulike årstider.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på å spise selv. • Vi øver på å kle på og av oss selv. • Vi er ute hver dag, uansett vær. • Vi jobber med tema <i>meg selv</i>. • Vi lærer litt om kropp og følelser. • Vi har gode rutiner for hvile. • Vi oppmuntrer barna til ulike finmotoriske og grovmotoriske aktiviteter. • Vi tilrettelegger for hyggelige måltider. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir barna gode turopplevelser. • Vi leker enkle samarbeidsleker, som Hauk og due, rødt lys, sisten, stiv heks osv. • Vi jobber med tema <i>kroppen min, fysisk aktivitet og ernæring</i>. • Vi lærer å sette grenser for egen kropp og å respektere andres grenser. • Vi øver på å spise med kniv og gaffel. • Vi hjelper barna til selvstendighet knyttet til toalett, håndvask og av- og påkledning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver oss på å bli mest mulig selvstendig og å ta vare på oss selv. • Vi lærer å respektere egen og andres kropp. • Vi lærer om gode og vonde hemmeligheter. • Vi lærer om reproduksjon. • Vi drar på skiskole. • Vi melder oss på svømmekurs. • Vi er mye ute i Skævven. • Vi går lange turer.
<p>KUNST, KULTUR OG KREATIVITET</p> <p><i>Mål: Ta vare på barns skaperglede og kreativitet, og styrke deres kulturelle identitet og personlige uttrykk.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi sanser, opplever og får kjennskap til ulike kunstformer. • Vi får erfaring med forskjellig formingsmateriell. • Vi blir kjent med barnelitteraturen. • Vi synliggjør barns ulike kunstverk. • Vi gir barna opplevelser med dramatisering. • Vi synger og danser. • Vi blir kjent med ulike instrumenter. • Vi tar imot barns innspill og ideer som grunnlag for planlegging. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi tilrettelegger for finmotoriske aktiviteter. • Vi jobber med forskjellige formingsmaterialer. • Vi oppfordrer barna til å delta i dramatiseringer. • Vi synliggjør prosessen bak barnas ulike kunstverk. • Vi verner om rolleleken. • Vi tar imot barns innspill og ideer som grunnlag for planlegging. • Vi utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser (museer, teater). 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi øver på tegneoppgaver (fargelegge innenfor streken, tegne etter bilder, klippe etter streken osv) • Vi utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser (museer, teater). • Vi tilrettelegger for gruppesamarbeid. • Vi tar imot barns innspill og ideer som grunnlag for planlegging.

FAGOMRÅDE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
<p>ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI</p> <p><i>Mål: Sikre at barn tilegner seg samfunnets grunnleggende normer og verdier.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi viser omtanke og omsorg for andre, trøster og hjelper. • Vi øver på å gi og ta, og vente på tur. • Vi undrer oss over ulike opplevelser og erfaringer. • Vi hjelper barna med å sette ord på samspill. • Vi hjelper barna med å sette ord på følelser. • Vi tilrettelegger for lekegrupper for å styrke vennsksrelasjoner. • Vi gjør barna kjent med grunnleggende verdier i samfunnet ved å være gode rollemodeller. • Vi markerer de ulike høytidene. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi lærer å løse konflikter med hjelp av en voksen. • Vi samtaler med barna om vennskap. • Vi lærer om ulike kulturer, religioner, livssyn og levesett. • Vi markerer de ulike høytidene og lærer litt om hva de betyr. • Vi tilrettelegger for lekegrupper for å styrke vennsksrelasjoner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv. • Vi utforsker og undrer oss over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål. • Vi lærer å vise respekt og toleranse for alle mennesker, uansett religion, livssyn, kultur, levesett og kjønnsidentitet. • Vi markerer de ulike høytidene og lærer om hva de betyr. • Vi lærer å løse konflikter på egenhånd. • Vi øver oss på å inngå kompromisser. • Vi øver oss på å vise raushet. • Vi tilrettelegger for lekegrupper for å styrke vennsksrelasjoner.
<p>NÆRMILJØ OG SAMFUNN</p> <p><i>Mål: Sikre at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi legger til rette for en trygg og god tilvenning til barnehagen. • Vi går på tur og blir kjent med nærmiljøet vårt. • Vi opplever tilhørighet på basen. • Vi opplever tilhørighet til barnehagen. • Vi følger barnas initiativ og lar barna delta i aktiviteter på sine egne premisser. • Vi markerer samefolkets dag. • Vi markerer FN-dagen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går lengre turer i nærmiljøet og blir kjent med personer, steder og samfunnsinstitusjoner utenfor barnehagen. • Vi lærer om og øver oss på å følge trafikkregler. • Vi gir barna like muligheter, fremmer likestilling og motvirker diskriminering • Vi lærer om samisk kultur og levesett, og markerer samefolkets dag. • Vi lærer om barns rettigheter og markerer FN-dagen. • Vi blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer. • Vi har fokus på medvirkning og på hvordan valgene våre kan påvirke omgivelsene våre. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi spørger for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke oss selv og andre. • Vi lærer om samisk kultur og levesett, og markerer samefolkets dag. • Vi lærer om barns rettigheter og menneskerettighetene, og markerer FN-dagen. • Vi blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer. • Vi gjør oss kjent med de ulike skolene barna skal begynne på. • Vi formidler verdier som samfunnet vårt er bygget på. • Vi får erfaring med demokratiske prinsipper.

FAGOMRÅDE	1-2 år	3-4 år	Skolestartere
<p>NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI</p> <p><i>Mål: Barna skal få oppleve naturen og gleden ved å være ute. De skal få oppleve forandringer og undring over naturens fenomener.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi blir trygge på uteområdet. • Vi undrer oss over opplevelser på tur. • Vi undrer oss over forandringene i naturen gjennom de forskjellige årstidene. • Vi blir kjent med dyrenavn og dyrelyder. • Vi leker ute hver dag uansett vær. • Vi lærer å ta vare på naturen rundt oss. • Vi rydder etter oss. • Vi sorterer avfall sammen. • Vi inkluderer barna i daglige gjøremål. • Vi lager kunst av ting vi finner i naturen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi lærer om forskjellige fenomener i naturen. • Vi lærer å ta vare på naturen og blir kjent med miljøvern. • Vi rydder etter oss. • Vi kildesorterer. • Vi drar på tur i skogen. • Vi får erfaringer og blir kjent med ulike digitale hjelpemidler. • Vi inkluderer barna i daglige gjøremål. • Vi lager kunst av ting vi finner i naturen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi leker mye i Skævven. • Vi lærer å ta vare på naturen. • Vi jobber med miljøvern. • Vi rydder etter oss. • Vi kildesorterer. • Vi får erfaringer og blir kjent med ulike digitale hjelpemidler. • Vi inkluderer barna i daglige gjøremål. • Vi lager kunst av ting vi finner i naturen.
<p>ANTALL, ROM OG FORM</p> <p><i>Mål: Utvikle barns matematiske kompetanse gjennom lek, eksperimentering og hverdagslige aktiviteter.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vi kjenner til hvor plassen vår er, i garderoben og ved bordet. • Vi orienterer oss i de ulike rommene i første etasje. • Vi lærer basisfargene og enkle former. • Vi teller sammen. • Vi legger enkle puslespill. • Vi leker med enkle konstruksjonsleker (klosser, Duplo). • Barna hjelper til med å dekke på. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi sorterer etter form, farge og størrelse. • Vi lærer navn på ulike geometriske figurer og ser om vi kan kjenne igjen formene i omgivelsene våre. • Vi spiller spill. • Vi lærer enkle regelleker. • Barna hjelper til med å dekke på. • Vi legger til rette for konstruksjonsleker. • Vi jobber med preposisjoner og hvordan ting er plassert i forhold til hverandre (foran, bak, over, under, i midten). 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna hjelper til med å dekke på. • Vi spiller spill. • Vi perler etter mønster. • Vi ser etter mønstre i omgivelsene våre. • Vi sorterer etter størrelser, farger, form etc. • Vi følger regler i ulike spill og leker. • Vi løser enkle matteoppgaver.

Barnehagens digitale praksis

Hver avdeling har både iPhone og iPad som blir brukt i opplegg med barna. Bruken av disse skal være annerledes enn hjemme, barna skal være produsenter og ikke konsumenter. Vi bruker apper hvor barna kan lære ting og bli kjent med forskjellige måter å bruke iPad på, som for eksempel Fotspor, Skype, Greenscreen, GPS, Geocaching, kart, iMovie, QR-reader, puslespill, tegneprogram osv. Barnehagen har også digitalt mikroskop, Blue-Bot (lære koding og programmering), projektor og pc'er barna kan prøve sammen med en voksen.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.

Nedenfor følger et kort utdrag av de 7 fagområdene som barnehagen er pålagt å følge, jfr Rammeplan. Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barn nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær. Som dere vil se vil hvert fagområde dekke et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder er ofte representert samtidig i temaopplegg, og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Se vedlagte temaplan for barnehagen som viser en mer detaljert planlegging for hele året. I temaene vi har satt opp for dette barnehageåret vil vi kunne finne igjen alle fagområdene i hvert tema.

Kommunikasjon, språk og tekst

Satsningsområder for vår barnehage: *Læring gjennom språk og bevegelse. Sosial kompetanse*

Ved hjelp av språk og bevegelse mener vi hvert enkelt barn kan lære utrolig mye. Disse uendelige mulighetene vi har hver dag til å lære barna noe nytt ønsker vi å bruke bevisst.

Å starte tidlig med språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og å tolke et budskap, og selv være en avsender av et budskap. Å samtale om tanker, opplevelser og følelser er nødvendig for utvikling av et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, dikt, poesi, rim, regler og sanger. Ved å stimulere barnas språklige bevissthet, forebygges lese- og skrivevansker.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barn er kroppslig aktive, og uttrykker seg mye gjennom kroppen. Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv å kjenne. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barn seg erfaringer, ferdigheter og kunnskaper på mange områder. Forskning viser bl.a. at fysisk aktivitet inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse.

Barna får tilbud om varm lunsj hver dag, og de fleste foreldrene kjøper denne maten. Det er god og variert kost med fisk, kjøtt, supper og salater. I tillegg har barna med matpakker til en eventuell frokost og til brødmåltid på ettermiddagen. I tillegg har barna med frukt til et fruktmåltid i barnehagen. Til bursdagsfeiringen skal ikke foreldrene ha med noen ting, vi har heller fokus på barnet med krone, sang og gøyale bursdagsaktiviteter.

Generelt ønsker barnehagen å holde en sunn profil.

Kunst, kultur og kreativitet

Barnehagen må gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur, og selv uttrykke seg estetisk. Å være sammen om kulturelle opplevelser som teater og utstillinger, eller å skape noe felles for eksempel etter et tema, bidrar til samhørighet og fellesskapsfølelse. Fagområdet omhandler uttrykksformer som musikk, dans, drama, film litteratur, billedkunst og håndverk. Alt dette er sammenvevd i alle fagområder, og kan med andre ord ikke ses på som en separat aktivitet kun under fagområdet kunst, kultur og kreativitet.

Natur, miljø og teknologi

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider. Fagområdet skal bidra til at barna blir kjent med, og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Og gi barna forståelse for samspillet i naturen, og mellom mennesket og naturen. Barna skal også bli kjent med hva som er nedbrytbart i naturen og det som ikke er det. Miljøbevissthet er et viktig område å gi barna en begynnende forståelse for, og innblikk i. Derunder kildesortering og gjenbruk. Vi er Grønt Flagg-barnehage og har egne miljøregler.

Antall, rom og form

Vi ønsker å støtte barna i den førmatematiske forståelsen, og da må vi voksne være bevisst vårt eget språk, og hvilke begrep vi bruker. Det handler om å ta på seg matematikkbrillene i hverdagen. For eksempel: Gutten med den grønne genseren går bak jenta med den gule genseren. Jenta sitter under, bak eller foran bordet. Klossen ligger ved siden av kassen. Gutten står fremst i køen, og jenta står bakerst.

Vi vil også legge til rette for konkrete aktiviteter med måling og veiing. Det kan for eksempel være å måle opp ingredienser når vi skal bake. Barnehagen legger vekt på å gi barna erfaringer gjennom lystbetont lek, og resonere sammen med de etterpå.

- Orienter seg i rom
- Tallbegreper, geometriske former og størrelser
- Få kjennskap til spill
- Forstå og få kjennskap til proporsjoner, ulike størrelser og motsetninger

Etikk, religion og filosofi

Dette fagområdet er med på å forme måter og oppfatte verden og mennesket på, og prege verdier og holdninger. Vårt land er et flerkulturelt samfunn med ulike typer religioner. Barnehagen skal respektere det mangfoldet som er i barnegruppen, og samtidig ta med seg den kristne kulturarven med dens verdier og tradisjoner. Voksne og barn må utvikle og vise toleranse og interesse for hverandre uansett hvordan vi er og hvordan vi ser ut. Barna må veiledes og hjelpes til å finne løsninger i konfliktsituasjoner. Og vi må møte barns tro og spørsmål med respekt. Dette gir grunnlag for gode samtaler.

Nærmiljø og samfunn

Vi har et godt forhold til vårt nærmiljø her på Fornebu. Vi går mye på tur og tar som regel bena fatt. Barna er blant annet med og handler på butikken, leverer ting på gjenbruksstasjonen (og noen ganger handler vi der også), vi besøker Lilløyplassen (et besøkscenter for våtmark) og lærer om Fornebus historie.

Storbarnsavdelingene går Luciatog hos forskjellige bedrifter på Fornebu. Prosjekt «Livsglede for eldre»: Dette er et samarbeid med Rud vgs. I flere år har vi vært med på Storøyodden strandfestival, der barna opptre med sang og dans.

Vi markerer FN-dagen den 24. oktober (vi lærer om forskjellige land og vi snakker om barns rettigheter) og Samefolkets dag den 6. februar (vi lærer om samisk kultur).

I Hundsunnd barnehage skal det være plass til alle og vi jobber for å fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotyper og rasisme.

ÅRSHJUL MED TEMAPLAN OG TRADISJONER 2023/2024

Måned	Tema	Tradisjoner	Foreldresamarbeid
August	Tilvenning, bli kjent Vennskap Meg selv, familien min		Oppstartsamtaler
September	Grønt flagg: tema VANNRESSURSER Nærmiljø, trafikk & natur Vennskap	18.-22. Brannvernuka	Oppstartsamtaler 13. Foreldremøte
Oktober	Barns rettigheter Vennskap Høst	19.10 Refleksdagen 24.10 FN-dagen	25.10 Dugnad
November	Vennskap Følelser Advent Grønt flagg: tema VANNRESSURSER		Foreldresamtaler
Desember	Advent Juleforberedelser Jul	7.12 Barnas julebord 13.12 Lucia 20.12 Nissefest	13.12 Lucia
Januar	Kroppen min Fysisk aktivitet Ernæring	19.1 Pysj- og bamsefest/ Bakvendtdag	
Februar	Vinter Historier og fortellinger	6.2 Samefolkets dag 16.2 Karneval	
Mars	Grønt flagg: tema VANNRESSURSER Påske	12.3 Barnehagedagen 21.3 Rockesokk 21.3 Påskelunsj i 1. etg (kun barn) Påskefrokost i 2. etg	21.3 Påskefrokost i 2. etg.
April	Trafikk Vår Grønt flagg: tema VANNRESSURSER	17. Minisprinten	22.4 Dugnad Foreldresamtaler
Mai	Rusken 17. mai	16.5 Øvelse til 17. mai	Foreldresamtaler
Juni	Sommer Mangfold, respekt, likestilling og likeverd Grønt flagg: tema	12.6 Sommerfest	12.6 Sommerfest
Juli	VANNRESSURSER 		Sommerstengt uke 28, 29 og 30.

Kompetanseplan

Gjennom ulike kompetansetiltak kan de ansatte styrke sin kompetanse og pedagogiske praksis i tråd med rammeplanen.

- Læringsmiljøprosjekt: Samarbeid mellom barnehagene og skolene på Snarøya
- Oktober: Førstehjelpskurs for alle ansatte
- På planleggingsdagene og noen personalmøter har vi ofte en liten fagøkt med forskjellige tema etter ønske eller behov fra personalet.
- I januar 2021 gikk vi i gang med «TETT PÅ – kvalitet i Bærumsbarnehagen», vi er nå i det tredje året. Alle nyansatte får egen opplæring når de begynner. Alle pedagoger skal på sikt sertifiseres i CLASS.
- Assistenten og barne- og ungdomsarbeidere har gruppeveiledning månedlig med faglig innhold
- Snakke med barn: Hele personalet følger dette barnehageåret undervisningsopplegget til Snakke med barn (www.snakkemedbarn.no). Her skal vi øve oss på å snakke med barn som opplever fysisk og psykisk vold og seksuelle overgrep. Vi skal jobbe med dette på personalmøter, planleggingsdager, avdelingsmøter og veiledninger med assistenter og fagarbeidere. Arbeidet med Snakke med barn er nært knyttet til «Tett På».

TETT PÅ – kvalitet i bærumsbarnehagen

«TETT PÅ- kvalitet i bærumsbarnehagen» er et helhetlig system utarbeidet for å styrke kompetanse og kvalitet i barnehagene i Bærum kommune.

Gjennom «TETT PÅ» ønsker vi å etablere et helhetlig system for å støtte barnas utvikling og læring som bygger på nyere forskning om kvalitet i barnehagen. Målet er at de ansatte skal bli enda bedre til å fremme barnas trygghet, trivsel, læring og språkutvikling i hverdagen. Samspill med varme og stimulerende voksne er barnehagekvalitet for alle barn, og vil legge et grunnlag som all utvikling og livsmestring bygger på. I TETT PÅ skal CLASS (CLassroom Assesment Scoring System) brukes som verktøy for å måle og forbedre kvaliteten i bærumsbarnehagen. Følgende områder, og kvaliteten på disse, blir det fokusert på: **emosjonell støtte, organisering av avdeling og støtte til læring og utvikling.**

Aktiviteter i TETT PÅ

I TETT PÅ skal alle ansatte bli godt kjent med de ulike kvalitetsområdene og hva som er god barnehagekvalitet.

Dette skal skje gjennom ulike aktiviteter: noen felles planleggingsdager og personalmøter, sertifisering av observatører, observasjon av avdeling og tilbakemelding, veiledning.

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge slik at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen ([barnehagemeldingen](#), s. 24). «Tidlig innsatsteam» er et ambulerende team i Bærum, som består av barnehagen, PP-tjenesten, barnevern og helsetjenester, hvor foreldre kan få drøftet sin sak tverrfaglig.

Vi samarbeider med instanser utenfor barnehagen som:

Logoped

Barnevern

Skoler

Helsestasjon

Fysioterapeut

Kompetansesenteret

Pedagogisk-psykologisk rådgivningstjeneste (PPT)

Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP)